

ОСОБЛИВОСТІ ВІКТОРІАНСЬКОГО СТИЛЮ В ДИЗАЙНІ ІНТЕР'ЄРУ

Анотація: у статті розглянуто історію розвитку Вікторіанського стилю та його видозмінювання, розглянуто історію розвитку каміну, меблів, текстилю. Особливу увагу приділено гармонійному поєднанню меблів, текстилю, декору, одягу, декоративним елементам, творам мистецтва, колірній гаммі. Також досліджено особливості конструкції каміну в різні історичні періоди.

Ключові слова: інтер'єр, камін, топка, димозбірник, оголовок, вольтерівське крісло.

Постановка проблеми. Вікторіанський стиль, або так званий, англійський стиль народився ще у другій половині 19 ст.. Проте він стає популярним у всьому світі незалежно від політики і культури суспільства. Протягом тривалого часу він має стабільний попит у людей з вишуканим смаком. Вивчення історичної, культурної спадщини, залишеної вікторіанською епохою, вікторіанським стилем, вивчення його головних рис, його характерних особливостей, які не дають йому канути в лету, зникнути упродовж майже двох віків представляється важливим для розвитку дизайну інтер'єрів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Стефан Келуей у роботі “Елементи стилю. Енциклопедія архітектурних деталей ” розглянув історію каміну, покриття підлоги, конструкцію ванн [1].

Формулювання цілей статті. Метою роботи є дослідження розвитку вікторіанського стилю в інтер'єрі, його видозмінювання та визначення його характерних ознак.

Основна частина. Вікторіанський стиль, або так званий, англійський стиль народився ще у другій половині 19 ст. за часів правління королеви Вікторії. У ті часи був приголомшливий злет технічної промисловості, що вплинуло на культуру. Люди почали подорожувати і привозити до своїх осель предмети різних культур та сувеніри. Вікторіанський період поділяють на три етапи розвитку: ранній (період неостилів) 1837 – 1855 рр.; середній 1855 –1870 рр.; пізній («Відродження Ренесансу») 1870 – 1901 рр. Вікторіанський стиль – це неперевершена класика, розкіш, часи злету технічної та машинобудівної промисловості. Облаштувати оселю в вікторіанському стилі, задача не з

дешевих, але навіть у малометражних квартирах можна створити інтер'єр, який буде наближений до стилю тогочасної епохи.

Вікторіанський стиль – це стиль поєднання готики, ампіру, неорококо, необарокко. Декоративні елементи поєднували в собі «візантійський», «мавританський» та «китайський» стилі.

Головне та почесне місце займає звісно камін, поряд з яким стояло, так зване, вольтерське крісло. Електричний камін з'явився в Англії в 60 роки 20 ст. Багато дослідників вважають, що ні в якому разі не можна використовувати електричні каміни для створення Вікторіанського стилю. До електричних камінів були газові каміни, які з'явилися в 50 – ті роки 20 ст. У 1880–ті роки існувала компанія «Хіндлі та сини» на Оксфорд–стріт, яка виготовляла оправу для камінів з різних порід деревини: горіх, червоне дерево, сосна. У 1890 р. було модним вішати над каміном полицю, ця риса є притаманною для георгіївської епохи. Великою особливістю є те, що димар у Англії завжди знаходиться у зовнішній стіні.

Камін Рамфорда, названий так на честь його творця, графа Рамфорда, – зразок найбільш екологічного, чисто палаючого відкритого каміна, технологія якого до цих пір є найбільш найбільше користується попитом[6].

Відрізняє камін Рамфорд і його висока економічність. Такий камін де що схожий на традиційну російську піч, має високу і не глибоку плиту під вогнищем. Розширені зведення каміна Рамфорда відображають тепло і направляють його в кімнату. Відрізняє камін особлива система димаря, яка забезпечує максимальну тепловіддачу і не дозволяє потрапляти диму в приміщення. Англійський камін і камін Рамфорда належать до закритого виду камінів, оскільки топка і димар «закриті» в спеціальній ніші. Найбільше камін був популярний у 18 ст. і до поч. 19 ст. в епоху класицизму, коли архітектори Р. Адам і Д. Стоун збудували камін з квадратною топкою.

Для покращення тепловіддачі – відзеркалюючих властивостей топка каміна має січіння в формі трапеції, завдяки ним тепло проходить через його бічні стінки. Задня стінка піднята вгору на 36–38 см. Зі зломом під кутом 20°, таким чином направляло тепло –опромінення, а дзеркало підняте на 15–20 см. вище порталу, над дзеркалом знаходився димозбірник пірамідальної форми. За наявності у димозбірника плоского або лікто – подібного поду утворюють «димовий зуб». Димозбірник пірамідальної форми попереджує димління через опускання топка потоків прохолодного повітря з димаря [5].

Поряд «димового зуба» ззаду та по обидва боки встановлювали віконця для полегшення чищення димаря від сажі. Шибер буває поворотним («баран») або звичайний, на зразок звичайної пічної задвижки. Розташовувався поворотний шибер у кінці «димового зуба», пічний засув в горловині димозбірника або димар. Под каміна і портал був вище рівня підлоги, таким чином зменшувався потік повітря, що впливав на процес горіння. На 50 см.

перед порталом і на 30 з боків вкладають підлогу з цегли. Площа portalу рівна 1/50 площі приміщення. Площа пода приблизно 0.7, січіння димар – 0.1 – 0.15 площі portalу.

Дрова для спалювання клали на плаский под, або в металевий кошик та колосникову решітку. Через решітку в душнику накопичується зола, а також проходить повітря – таким чином покращуючи процес горіння. Повітря може надходити до топки не лише з приміщення, а й вулиці. У разі, якщо повітря надходить з вулиці або підвалу, у такому випадку у каміні повинна бути попілева камера. В корпус каміна вмонтовують теплові камери (теплообмінники), за рахунок яких повітря підігрівається від нагрітих зовнішніх стінок топки. Теплообмінники виготовлялись з труб, інколи встановлюють в топку. Для покращення тяги, труби каміна роблять на один метр і вище кришки конька. Оголовок має форму піраміди, захищаючи його парасолькою з оцинкованої сталі, або встановлюють дефлектор. Топка класичного англійського каміну виготовляється із чавуну, а бічні стінки з натурального каменя, або мрамуром та деревом. Каміни поділяються на відкриті, півзакриті, закриті.

Відкриті каміни – це вид камінів, у котрого топка відкрита, цей вид камінів виконано у традиційних класичних канонах, але він досить не економічний і витрачає багато кисню (від 200 до 1000 м. куб. на годину). Відкриті каміни поділяються на: пристінний, кутовий, вбудований (розташовується в стінній ніші), дво–створчатий відкритий (переважно кутовий з двома відкритими сторонами топки), тристоронній відкритий (з трьома відкритими сторонами топки за рахунок підвішеного димо–ульовлювача), повністю відкритий (топка відкрита з усіх кутів). Закритий камін – за зовнішнім виглядом нагадує буржуйку, в нього висока тепловіддача 70 – 80 %. Топка закривається склом, топиться такий камін дровами, або вугіллям. Встановлюється такий камін на жароміцний матеріал.

Напіввідкритий камін – роблять перепад, який спирають на легкі стійки.

Острівний камін – встановлюється по середині приміщення, мінус його висока пожежонебезпечність.

Каміни також поділяються за видами палива на: газові, на дровах, електричні, біо–камін (на біо–етанолі, або спирті)[6].

Електричні каміни з'явилися у 60–ті роки в Англії і завжди дивують своїми новаторськими тенденціями. Американська компанія Classic Flame та Alex Bauman Story, і англійська Glen Dimplex виготовляють каміни, які імітують звук потріскування дерева. Група компанія Glen Dimplex – це лідируючий виробник по виробництву приборів обігрівання. Ця компанія була заснована в 1973 р. в м. Ньюрі графство Даун, Північна Ірландія розпочинаючи свою справу під назвою Glen Electric.

Муляжі камінів. Також можна зробити власними руками камін, який буде гріти. Можна придбати електричні топки, зверху встановити декоративний портал, або залити гіпсокартоном. Накладки на камін можуть бути різних конфігурацій та з різних матеріалів таких як: мрамур, граніт, камінь, дерево.

Для більш економічного варіанту можна розглянути, як варіант, муляж каміна. Цей варіант – на багато дешевший, ніж електричний, тим паче ніж справжній, класичний, відкритого типу камін.

Щоб зробити муляж не треба затрачувати багато часу та коштів; спершу робиться гіпсокартона конструкція, яка за формою нагадує сам камін, тобто П-образної форми. На встановлену та підготовлену конструкції кріпляться на штукатурку поліуретанові накладки, які продаються в будівельних магазинах, можна використовувати декоративний камінь. В нішу можна покласти дрова, як декор, або свічки.

Вікторіанський стиль характеризується не лише наявністю каміна, а також гармонійним поєднанням меблів, текстилю, та декору. Велику роль в інтер'єрі відіграють сходи. Вони вели з вітальні на другий поверх. Сходи виготовлялись з дерева, або класичні з білого мрамру. На дерев'яних сходах використовувалась вела кількість різьблення, часто вистелялись килимом, з мрамру сходи прикрашались скульптурами. Дерев'яні сходи гордо починались з стовпчиків, декоровані окантовкою, фасками, розетками, та різьбленням. Частіше за все на них був присутній декоративний елемент квітів, переважно, це були троянди. Стовпчики прикрашались витесаними кулями, що беруть початок з меблевого стилю Істлека того часу. Балясини були найрізноманітніших форм: точені, квадратні, конусоподібні. В моду входить дизайн сходів, де балясини взагалі відсутні, використовуючи перила з горизонтальними та вертикальними перетинками, утворюючи декоративну решітку. Поручні також прикрашались різьбленням [1]. В Вікторіанську епоху сходи переважно робили з дуба, або жовтої сосни.

Меблі в вікторіанському стилі мають характерні ознаки: вони масивні, з великою кількістю різьблення, і декору. Колір складався з переважно темних відтінків з таких порід дерева, як: червоне дерево, дуб, клен, ясен, чорний та сірий горіх. Ніжки у стільцях вигнуті, спинки за формою досить різноманітні, від круглих та квадратних, до геральдичних. Сидіння стільців та диванів були м'якими, оббивались тканиною та шкірою. Переважно шкірою обшивалось, так зване, вольтерське крісло. Вольтерське крісло має форму витонченого крісла на вигнутих ніжках з високою спинкою, загнутою злегка в середину. Походження цієї назви бере початок з ім'ям Вольтера, саме у такому кріслі філософ постійно сидів за причини тяжкої хвороби. Ця назва існувала тільки в Росії, в Англії воно закріпилось з назвою *grand-father, wing chair*. Форма цього крісла нам відома з картин датованих 19 ст. такий тип сидінь з'явився в кінці 17 ст. часів правління Людовика 14. з початку це крісло було призначене для людей похилого віку,

через те що воно було глибоке і в ньому було зручно сидіти. Також на спинці кресла є виступи «вуха», це запобігало протягам. В Англії це крісло посіло достойне місце, і вважається одним із улюблених елементів інтер'єру. Це крісло називають по різному: Вольтерське, вухате крісло, камінне, в Англії його називають дівочим (grandfather chair) [1].

У 1828 році запатентований принцип пружинного матраца, що призвело до революції в м'яких меблів — пружинними робляться не тільки сидіння, але і спинки, меблі стають дуже комфортабельною, але все більш пухкою, аморфною, видом нагадуючи стьобана ковдра, використовувались так звані гудзики, таким чином, створюється вікторіанський ефект «переповнення». Техніка оббивки вимагала великої майстерності, хоча дерев'яні частини з червоного дерева, або горіха виготовлялись за допомогою механічного обладнання. До середини століття в деяких речах присутня відкрита фактура дерева, улюблений англійський show-wood зникає. Меблеві конструкції ховають під суцільною оббивкою і бахромою, і зводяться просто до сталевих рам, здешевлюючи виробництво.

Особливого шарму вікторіанському стилю надасть велике широке ліжко, з масиву дерева, прикрашене різьбленням. У ті часи ліжко робилось переважно з грецького горіха, заможні люди могли собі дозволити ліжко з червоного дерева. У традиційному англійському стилі, спальне ліжко було з балдахіном. Також ліжко робили з чавунною або бронзовою основою. Людям які не можуть собі дозволити ліжко з цільної деревини можна придбати ліжко з МДФ. Сучасні технології широкого виробництва виготовляють меблі з МДФ виглядають не гірший за дерев'яні.

Корпусні меблі стояли переважно на маленьких ніжках, а також без них. В кабінетах та вітальнях були встановлені шафи від підлоги до стелі, зверху прикрашені бордюром, фурнітура під бронзу з завитками, а сама ручка нагадувала за формою гриб. Шафи були того самого кольору, як і обшивка стін. У випадку коли шафи були під стелю, стіни обшивались деревом зверху до низу, але інколи до половини. В Вікторіанську епоху квартири щільно заставлялись меблями, усілякими тумбами, секретерами, столиками, комодами, етажерками банкетками, підставками для ніг та капців.

Секретер (бюро) виготовлялось переважно з темного дерева, на високих ніжках з багатьма шухлядами та дверцятами. Оздоблювався інкрустацією, є моделі, які були пофарбовані у білий колір, декоровані в техніці декупаж. Меблі вікторіанського стиля були першими, які запустили у масове виробництво.

Вікторіанська епоха— це часи злету технологій, заводського виробництва, що мало вплив на інтер'єр.

Текстиль у вікторіанському стилі. Характер інтер'єрів стилю Мистецтв і ремесел був сформований Вільямом Морісом. У 1861 р. він заснував компанію,

яка виробляла меблі, килими, шпалери і текстиль. Шпалери Морріса з рослинними і готичними мотивами, друкувались ксилографією з використанням натуральних барвників. (Може ввести в оману те, що існувала інша комерційна фірма під назвою "Вільям Морріс Компані", яка також працювала в Лондоні, належала тезці і однофамільцеві, виробляла металеві вироби в стилі руху Мистецтв і ремесел). Текстиль надає інтер'єру ошатності вбрання, штори на вікнах розсіюють світло, важкі з ламбрекенами, обшиті бахромою, або помпонами, затягнуті китицями. Колір штор був різний від світлих до темних кольорів, але приглушені пастельні відтінки. Але штори були не тільки однотонними, а й в малюнок рослинного характеру, смугасті, або в традиційну шотландську клітинку. В інтер'єрі велика кількість текстилю: подушки, скатертини, килими, накидки на меблі тощо. Бахрома на шторах була коричневою, жовтою, золатою. Використовувалась тканина: оксамит, шовк, сатин, ситець, тюль. В Великобританії лідерами з продажу текстилю вважаються такі компанії, як: Harlequin, Romo, Villa Nova.

Мереживні тканини часто використовувались для нижніх гардин, і «скляних» завісок. Мереживні, або прозорі штори вішались на мідних карнизах, в спальнях та над дверима були пов'язані стрічкою, надаючи їм форми пісочного годинника. Штори на підкладках та підкладному матеріалі, користувались широким попитом. Відомий дизайнер Джон Лоудон вважав, що штори без ламбрекена не захищають оселю від протягів. Але ламбрекени були модними лише на початку 19 ст. Саме в ці часи з'явилась противники черезмірної кількості драпування, ця група отримала назву «Естетичний рух», яку очолив Уільям Морріс і його соратник Чарльз Істлейк.

Квартиру оформлену у вікторіанському стилі, неможливо уявити без килимів, товстих, шерстяних, з трав'янисто-квітковий малюнком (переважно троянди), або птахів. Відтінки кольорів були різні: червоні, бордові, коричневі, слонової кістки, темно сині, сіро-блакитні, темно-зелені, але всі відтінки були приглушені і глибокі. Килим вважався показником достатку в будинку, він стелився таким чином, щоб по краях було видно дерев'яну підлогу, дошки встелялись палубним методом та лакувались, таким чином, демонструючи природну красу текстури деревини. Підлогу встеляється паркетом, паркетною дошкою, кахлем. Паркет переважно був темних відтінків, з цінних порід деревини [4].

Кахель клали в кухні, холі, ванній та туалеті. Використовували мозаїчний кахель зі складним геометричним орнаментом, який увійшов в моду в 30-ті роки 19 ст. Кахель мав глибокі кольори, високу зносостійкість, 15 типорозмірів, 8 кольорів, та бордюри, часто в ванній та холі чорно-білий кахель. В кінці 19 ст. використовували лінолеум.

Оформлення стін має певні риси, характерні цьому стилю: обшивання стін до половини деревиною, або обклеювання шпалерами розподіляючи на рівні

багетом, або молдингом. Шпалери вікторіанського стилю імітують тканину, з зображення листя: дуба, клена, папороті, берези, квітів та ягоди (підсніжники, конюшина, суниця). Також стіни обшивались тканиною та вішались гобелени. На стінах вішались картини: портрети, пейзажі переважно виконані в акварельній техніці, також гравюри. Освітлювалась кімната люстрами, настільними лампами в тканинних абажурах, торшерів та канделябрів. Настінні світильники дворожкові, основа під бронзу з завітками, скло матове чашею до гори. На стінах також вішались дзеркала, в широкій важкій рамі з позолотою. Дзеркало було від підлоги на проти каміна, або дверей чи вікон. Форми були різні: квадратні, круглі та овальні. Квартири були переповнені сувенірами, індійськими кальянами 80 см. заввишки, статуетками, зброєю, китайськими вазами, золотими, срібними, гранітними, глиняними, скляними, попільничками, на стінах висіли опудала тварин та птахів.

Для створення інтер'єру в вікторіанському стилі потрібно знати про певні особливості вікторіанської епохи. Дається в знаки історичні факти, які також мали певний вплив на інтер'єр, текстильне виробництво. Вікторіанський стиль надає шарму, затишку оселі. В інтер'єрі безліч предметів, які надають цих рис приміщенню. Але не зважаючи на той факт, що у цьому стилі є цінні матеріали можна створити у звичайній квартирі свою маленьку Англію, за допомогою фантазії та безмежного старання.

Висновки. У статті розглянуто історію розвитку Вікторіанського стилю в інтер'єрі, який бере свій початок за часів правління королеви Вікторії. Це часи розквіту масового виробництва, культури та технічної революції. Зважаючи на ці фактори інтер'єр у помешканнях Вікторіанської Англії мав характерні ознаки та суттєво вирізнявся поміж усіх стилів. Розглянувши характерні особливості саме Вікторіанського стилю можна зробити висновки, що цей стиль найкраще підходить для створення особливої, комфортної, гармонійної атмосфери в інтер'єрі. І ця якість, користується попитом за наших часів, особливо цінна в наше століття нанотехнологій, суттєво виділяє його поміж інших стилів.

Подальший напрямок досліджень. Передбачається надалі досліджувати роль каміна в дизайні інтер'єру та житті людини.

Література

1. Келоей С. Елементи стилю. Енциклопедія архітектурних деталей. – М. : Магма, 2006. –592с.
2. Інтернет–ресурс:<http://oshtorah.ru/223-istoriya-shtor-viktorianskij-stil->
3. Інтернет–ресурс:<http://salon-penat.ru/catalogue/victorianFloor>
4. Інтернет–ресурс:<http://in-styles.ru/viktorianskij-stil.html>
5. Інтернет–ресурс:<http://s-s.kiev.ua/steny-i-peregrodki/page/19/>
6. Інтернет–ресурс:<http://telekamin.ru/vidyii-kaminov-i-materialyii/>

7. Интернет–ресурс:<http://www.budexpert.ua/content/detail/271>
8. Интернет–ресурс:http://fictionbook.ru/author/teverovskiye_a_yu/pechi_kaminy

Аннотация

Шемелина Т.А, Соломенко А. Г. Особенности Викторианского стиля в дизайне интерьера.

В статье рассмотрена история развития Викторианского стиля и его видоизменение, рассмотрена история развития камина, мебели, текстиля. Особое внимание уделено гармоничному сочетанию мебели, текстиля, декора, декоративным элементам, произведениям искусства. Также исследованы особенности конструкции камина в разные исторические периоды.

Ключевые слова: интерьер, камин, топка, дымоборник, оголовок, вольтеровское кресло.

Abstract

Shemelina T.A., Solomenko A.G. Features of Victorian style are in the design of interior. The article is devoted to the history of the development of a Victorian style and its modification, discusses the history of the development of the fireplace, furniture, textiles. Particular attention is paid to the harmonious combination of furniture, textiles, decorative, decorative items, works of art. Also investigated design features a fireplace in different historical periods.

Keywords: Inter'er, fire-place, heating, dymosbornik, ogolovok, Voltaire arm-chair.